

УДК 619:616.07:636.4

Лукашук Б.О., аспірант (lukaw4yk@gmail.com) ©

Слівінська Л.Г., д.вет.н., професор

Березовський Р.З., заступник директора по тваринництву

ПАП "Агропродсервіс"

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького*

ПОШИРЕНІСТЬ ТА ЕТІОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ЗАХВОРЮВАНЬ ПОРОСЯТ НЕЗАРАЗНОЇ ЕТІОЛОГІЇ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

У статті представлені найпоширеніші незаразні хвороби поросят в умовах свинокомплексу та основні заходи їх профілактики. Встановлено, що у поросят найчастіше реєструються механічна асфіксія, гіпоглікемія, гіпопластична анемія, шлунково-кишкові та респіраторні захворювання.

Ключові слова: незаразні хвороби, поросята, годівля, профілактика.

Вступ. Свинарство у європейських країнах є високотехнологічною галуззю сільського господарства, яка займає в їх економіці лідируючі позиції. На якісно новий рівень її вивели державна підтримка, законодавче регулювання і застосування передових технологій. За даними [1], основні показники економічної ефективності становлять: кількість поросят від свиноматки на рік – 28–34 голови, кількість опоросів на рік – 2,3–2,8, відсоток смертності поросят на відгодівлі – 1 %, середньодобовий приріст свиней на відгодівлі – близько 1 кг. Досягнення таких результатів можливе тільки за комплексного підходу до процесу вирощування. Тому, вслід за європейськими країнами високими темпами розвивається і модернізується свинарство в Україні.

Однак, для досягнення таких показників в наших умовах, необхідно змінити підхід до ведення галузі. Адже великі господарства несуть значні економічні збитки внаслідок захворюваності і падежу поросят, особливо від незаразних хвороб. Тому, попередження захворювань незаразної етіології є першочерговим завданням фахівців ветеринарної медицини [2–4].

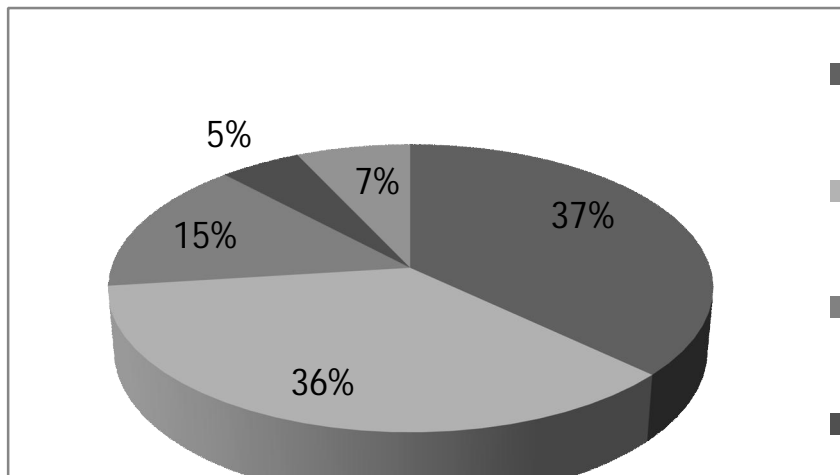
Мета досліджень – визначити найпоширеніші хвороби незаразної етіології поросят різних технологічних груп в умовах свинокомплексу.

Матеріали і методи. Дослідження проводилися в ПАП "Агропродсервіс" Тернопільського району Тернопільської області протягом червня–серпня 2013 року. Об'єктом досліджень були поросята різних вікових та технологічних груп. Проводили дослідження клінічного статусу поросят та аналіз статистичних даних їх захворюваності.

Результати дослідження. Проаналізувавши результати власних досліджень та дані підприємства було встановлено, що найпоширенішими незаразними захворюваннями поросят в підсисний період (1–28 день) є хвороби

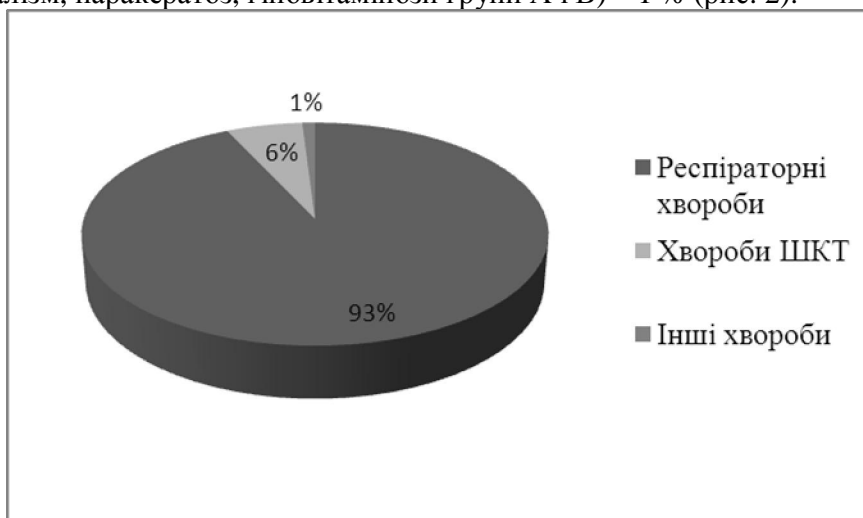
шлунково-кишкового тракту (ШКТ). В основному (37 %) реєструється диспепсія та гастроентероколіти, причиною яких є зміна типу годівлі поросят.

Низька молочна продуктивність свиноматок (гіпо- і агалактія) у новонароджених поросят в перші 12–48 годин життя є причиною гіпоглікемії, яка діагностувалася у 36 % поросят. Механічна асфіксія реєструється у 15 % та гіпопластична анемія – 5 %. На інші хвороби (в тому числі гіпотрофія) припадало 7 % (рис. 1).

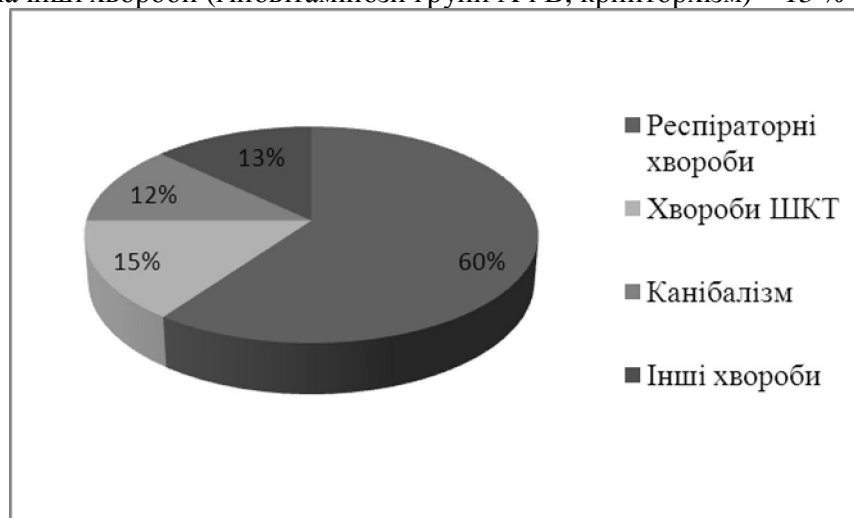
Рис. 1. Структура незаразних хвороб поросят у підсисний період, %

У період дорощування (29–84 день життя) поросят найчастіше реєструвалися респіраторні захворювання (бронхопневмонії незаразної етіології) – 93 %, хвороби ШКТ (гастроентероколіти) – 6 %, інші хвороби (канібалізм, паракератоз, гіповітамінози групи А і В) – 1 % (рис. 2).

Рис. 2. Структура незаразних хвороб поросят у період дорощування, %

У період відгодівлі (85–182 день) у свинокомплексі найчастіше реєстрували респіраторні захворювання (bronхопневмонії незаразної етіології) – 60 %, хвороби ШКТ (гастроентероколіти) – 15 %, на канібалізм припадало 12 %, на інші хвороби (гіповітамінози групи А і В, крипторхізм) – 13 % (рис. 3).

Рис. 3. Структура незаразних хвороб поросят у період відгодівлі, %

З метою максимального зниження втрат від незаразних хвороб ветеринарні заходи у господарстві ґрунтуються на біологічному законі про єдність і взаємозв'язок живих організмів і зовнішнього середовища. Під зовнішнім середовищем слід розуміти ґрунтово-кліматичні умови, стан кормової бази, якість, технологію приготування і зберігання кормів, умови утримання тварин тощо [5].

У даному підприємстві профілактика незаразних хвороб поросят полягає у повноцінній годівлі, високій якості кормів і води, оптимальному мікрокліматі у приміщеннях, систематичному моціоні, раціональному використанні засобів хімічного та мікробіологічного синтезу, проведенні диспансеризації маточного поголів'я і молодняку. Тварини мають достатній простір, при правильному світловому і температурному режимі, а також можливість задовольнити свої фізіологічні потреби. Тобто створені найбільш комфортні умови перебування і мінімум стресових ситуацій для тварин. Звісно, значною мірою успіх профілактики визначається наявністю постійних висококваліфікованих кадрів, що професійно працюють з тваринами.

Велике значення у профілактиці респіраторних захворювань займає підвищення загальної неспецифічної резистентності організму свиней шляхом застосування біологічно активних речовин у критичні періоди вирощування (відлучення, перегрупування, транспортування тощо) та вакцинація свиноматок і одержаних від них поросят проти інфекційних хвороб.

Профілактика гіпоглікемії поросят полягає у дотриманні температурного режиму, збалансованій годівлі поросних і лактуючих свиноматок. Слабким поросят на другий день життя задають 5 % глюкозу, а також привчають до

раннього поїдання комбікорму (з п'ятиденного віку згодують престартер). Також проводять дослідження свиноматок на молочність у перші десять днів після опоросу.

Для профілактики гіпопластичної анемії забезпечується повноцінна збалансована годівля маточного поголів'я. Свиноматкам за 15–20 днів до опоросу вводять феродекстранові препарати. Поросятам феродекстри вводять на 3–5-й день життя, та повторно – через 10–12 днів. Одночасно вводять вітамінні препарати.

Висновки. Отже, основними захворюваннями незаразної етіології поросят у сучасних свинокомплексах є хвороби шлунково-кишкового тракту, респіраторні захворювання, гіпоглікемія, гіпопластична анемія, механічна асфіксія.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть спрямовані на пошук сучасних ефективних засобів профілактики захворювань органів травлення незаразної етіології у поросят в умовах промислового комплексу.

Література

1. <http://www.pigua.info/uk/technews/122/>
2. Хвороби свиней [текст]: підручник [для вищих навч. закл.] / В.І. Левченко, В.П. Заярнюк, І.В. Папченко та ін.; За ред. В.І. Левченка і І.В. Папченка. – Біла Церква, 2005. – 168 с.
3. Сидоркин В.А., Гавриш В.Г., Егунова А.В., Убираев С.П. Болезни свиней / Под общей редакцией В.А. Сидоркина. – М.: ООО "Аквариум-Принт", 2007. – 544с.
4. Болезни свиней: практическое пособие / А. Грисслер, Т. Фогльмайр, М. Хольцхой, М. Вернер-Тучку. – К: ООО "Аграр Медиен Украина", 2010. – 235 с.
5. Корнієнко Л.М., Корнієнко Л.С., Ярчук Б.М. Планування ветеринарних заходів [текст]: Навч. посіб. / За ред. Л.М. Корнієнко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.

Summary

Lukashchuk B.O., Slivinska L.G., Berezovsky R.Z.

*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z. Gzhyskyj*

PREVALENCE AND ETIOLOGICAL STRUCTURE OF NON-CONTAGIOUS DISEASES OF PIGLETS UNDER CONDITIONS OF INDUSTRIAL PRODUCTION

The article presents the most common of non-contagious diseases of piglets under conditions of pig farm and main measures of prophylaxis. It was revealed that piglets more often suffer from mechanical asphyxia, hypoglycemia, hypoplastic anemia, gastrointestinal and respiratory diseases.

Key words: *non-contagious diseases, piglets, feeding, prophylaxis.*

Рецензент – д.вет.н., професор Гуфрій Д.Ф.